

Elektroniset kirjat valloittavat Suomea

Matka hiljaisuuteen, Hyperaapinen, Sana ja kuva, Kansantalous. Uusia oppikirjojako? Kyllä. Ne ovat elektronisia kirjoja, multimediatuotteita, jotka puhuvat ja liikkuvat, ja joita selataan hiirellä.

Uudet oppimateriaalit

Opetushallituksen AV-keskuksessa 27.4.95 Akva- ja Hypermediakerhoihin kuuluvilla hetkyläisillä oli tilaisuus tutustua oppimateriaalin uusiin, kiehtoviin muotoihin. Tutustuminen jatkui illalla Markkinointi-instituutissa, jossa Pekka Teräsalmi Akateemisesta kirjakaupasta esitteli elektronisten kirjojen, tietomyrskyjen rynnistystä Suomen markkinoille. Moni meistä ajatteli, että startti kouluissa on tänä päivänä aika erilainen kuin jokunen vuosikymmen sitten. Eräs hetkyläinen henkäisi: "Taidankin ruveta uudestaan lukemaan satuja", kun Aisopoksen sadun jänis ja kilpikonnan piirroshahmoina sanailivat englanniksi. Kuulimme oikeaoppisen äänneasun ja näimme samanaikaisesti vastaavan kirjoitusasun. Linnut liversivät ja sammakot kurnuttivat. Miten kiehtova tapa oppia uusia kieliä!

Virtual Ear

Opetushallituksen multimediatuotteen Virtual Ear - matka hiljaisuuteen nimen suomennos luo harhakuvaan tuotteen sisällöstä. Hiljaisuuden sijasta saimme tietää, miten ääniaallot syntyvät ja etenevät ja miten korva ne tajuaa, ja kuulimme moottoritien ja lentokentän ja lähiön melua. Rock-keskukseen emme edes menneet. Tuotteen alkuvalikko on kuin taideteos, korkea vuoren huippu, jolla on erilaisia rakennuksia, ja alempana vuoren rinteellä kiemurtelee moottoritie.

Hyperaapinen

Hyperaapisen nimi ei kerro, että kyseessä on viestinnän historian ja tulevaisuuden esittely. Tässä multimediatuotteessa on mukana äänen, kuvan ja tekstin lisäksi myös liikkuvaa kuvaa. Käyttöliittymä ei vaikuttanut ihan yksinkertaiselta, ja yhdessä ihmettelimme, minne edettiin, ja mistä mitään löytyisi.

Multimedia kouluissa

Multimediatuotteiden leviämistä kouluihin rajoittaa laitteisto. Vaikka kouluissa on jo runsaasti mikroja, niin cd-rom- eli romppuasemia on vähän. Hienoista tietotekniikkastrategioista huolimatta yksittäisen koulun hankinnat riippuvat aika paljon koulun johtajasta tai rehtorista - tai tempauksista, joita oppilaiden vanhemmat järjestävät. - Suomessa on cd-rom-asemia jopa enemmän kuin Englannissa, viime vuoden vaihteessa noin satatuhatta, ja ennusteiden mukaan tämän vuoden lopussa jo reilusti yli kaksisataatuhatta. Valtaosa Suomen romppuasemista löytyy yksityistalouksista.

Parhaat on vielä keksimättä

Multimediatuotteista elektronisilla lastenkirjoilla, tietosanakirjoilla ja kieltenopetusohjelmilla on suurin kysyntä, ja uusia tuotteita tulee niin nopeasti, että mitkään hakemistot eivät pysy

ajan tasalla. Nykyään tuotteet ovat jo järkeviä niin sisällöltään kuin toteutustavaltaankin. Tosin vieläkin saattaa käydä niin, että keskitytään vain hauskaan oheisnöyhtään: "Hei, kivaa, meillä on liikkuva kuva" eikä ajatella tuotteen asiasisältöä. Kotimaisille multimediatuotteille olisi kysyntää, mutta niitä ei toistaiseksi juurikaan ole. Julkiselta puolelta löytyy rahaa ja intoa, toivottavasti myös taitoa. Pekka Teräsalmi lopetti esityksensä toiveikkaasti: "Parhaimmat makupalat on vielä keksimättä".

Eija Kalliala